

ชื่อเรื่อง การวิจัยทัศนคติที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา ส๒๑๑๐๓ (สาระภูมิศาสตร์)
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทิงวิทยาคม

1. สภาพปัญหา

วิชาภูมิศาสตร์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องที่ตั้ง อาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศ ภูมิอากาศ สภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของแต่ละประเทศที่มีในโลกโดยเฉพาะทวีปเอเชียที่นักเรียนกำลังศึกษาอยู่ จากการสังเกตนักเรียนในการเรียนวิชานี้ พบว่า นักเรียนดูแผนที่ไม่เป็น ยังไม่เข้าใจว่า อะไรคือแผนที่รัฐกิจ หรือแผนที่กายภาพ จำชื่อและที่ตั้งของประเทศ ภูเขา แม่น้ำ ทะเลสาบ และทะเลทรายไม่ได้ ซึ่งแผนที่ไม่ถูก นักเรียนหลายคนมีความเข้าใจว่า วิชานี้ยากจึงทำให้ไม่สนใจเรียน ไม่กระตือรือร้น ทั้ง ๆ ที่วิชานี้มีความสำคัญ เนื่องจากประเทศไทยต้องมีการติดต่อค้าขายกับประเทศต่าง ๆ ในโลก มีความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ในทางการทูต มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม เทคโนโลยีและวิทยาการในด้านต่าง ๆ นอกจากนี้ประเทศไทยยังเป็นสมาชิกของกลุ่มประเทศต่าง ๆ อาทิเช่น กลุ่มเอเปค กลุ่มอาเซียน เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะสำรวจทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาภูมิศาสตร์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และจะได้นำข้อมูลที่ได้มาหาทางแก้ไขในโอกาสต่อไป

2. จุดประสงค์ของการวิจัย

สำรวจทัศนคติของนักเรียนที่มีต่อวิชาภูมิศาสตร์เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นที่จะต้องเรียนวิชานี้ ด้วยวิธีใช้แบบสำรวจ

3. ตัวแปรในการศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่

1. ครูผู้สอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
3. เนื้อหาวิชา

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ความสามารถและพฤติกรรมของครูผู้สอน
2. ความสามารถและพฤติกรรมของนักเรียน
3. ความยากง่ายของเนื้อหาวิชา

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ครูผู้สอนมีข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสาเหตุที่นักเรียนไม่สนใจเรียนทำแผนที่ไม่ได้เป็นผลให้นักเรียนมีผลการเรียนรู้ไม่เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของโรงเรียน
2. ครูผู้สอนและผู้เรียนสามารถใช้ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจนำมาแก้ไขปัญหาได้
3. มาตรฐานของครูผู้สอนและผู้เรียนเป็นไปตามมาตรฐานที่โรงเรียนกำหนด

6. ขอบเขตการวิจัย

6.1 กลุ่มที่ศึกษาวิจัย

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 50 คน โรงเรียนเทิงวิทยาคม อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย

6.2 ความหมายตัวแปรต้น

- 6.2.1 ครูผู้สอนวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้แก่ วิชาสังคมศึกษา (สาระภูมิศาสตร์)
- 6.2.2 ผู้เรียน เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของโรงเรียนเทิงวิทยาคม
- 6.2.3 เนื้อหาวิชาตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการในรายวิชาสังคมศึกษา (สาระภูมิศาสตร์)

6.3 ความหมายของตัวแปรตาม

- 6.3.1 ความสามารถในการด้านวิชาการ การถ่ายทอดความรู้ การใช้เครื่องมือในการถ่ายทอดความรู้รวมถึงพฤติกรรมต่างๆของครูผู้สอน
- 6.3.2 ความสามารถในการเรียนของผู้เรียน
- 6.3.3 ความยากง่ายของเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์

7 วิธีดำเนินการวิจัย

วัน / เดือน / ปี	กิจกรรม
15/12/63 - 20/1/64	เตรียมเอกสารข้อมูลต่างๆ สำหรับทำแบบสำรวจ สอบถามผู้รู้และขอคำแนะนำ
2/2/64 - 10/2/64	แจกแบบสำรวจให้ผู้เรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
12/2/64 - 18/2/64	ประมวลผลจากแบบสำรวจ
24/2/64 - 5/3/64	วิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล

8 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

8.1 แบบสำรวจทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา (สารະภูมิศาสตร์)

8.2 โปรแกรม EXCEL

9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 ผลการสำรวจทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา (สารະภูมิศาสตร์) จำนวน 50 คน

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
	ครูผู้สอน				
1	มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	20	23	6	1
2	อธิบายด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย	28	17	5	0
3	ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม	19	27	4	0
4	เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	19	29	2	0
5	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ มานำเสนออย่างสม่ำเสมอ	25	18	7	0
6	ใช้กริยา วาจาที่เหมาะสมกับนักเรียน	23	25	2	0
7	ทำกิจกรรมและฝึกปฏิบัติแผนที่ย่างสม่ำเสมอ	17	23	10	0
	นักเรียน				
8	ชอบเรียนวิชา ภูมิศาสตร์	13	25	11	1
9	ชอบครูที่สอนวิชาภูมิศาสตร์	26	20	4	0
10	เข้าใจเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์	4	29	16	1
11	เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ	3	27	19	1
12	ทบทวนเนื้อหาวิชาทุกครั้งที่เรียน	0	13	28	9
13	มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนวิชา ภูมิศาสตร์	5	23	22	0
14	สอบถามจากครูหรือค้นคว้าเพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา	3	15	24	8
	เนื้อหาวิชา				
15	เนื้อหาวิชายากมาก	9	26	14	1
16	ไม่มีความรู้พื้นฐานเดิม	3	11	30	6
17	เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง	0	9	26	15
18	สื่อการเรียนการสอนเหมาะสม	12	29	8	1

ตารางที่ 2 ผลวิเคราะห์การสำรวจทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา (สาระภูมิศาสตร์)

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น (%)			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
ครูผู้สอน					
1	มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี	10.93	12.57	3.28	0.55
2	อธิบายด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย	15.30	9.29	2.73	0.00
3	ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม	10.38	14.75	2.18	0.00
4	เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ	10.38	15.85	1.09	0.00
5	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ มานำเสนออย่างสม่ำเสมอ	13.66	9.84	3.82	0.00
6	ใช้กริยา วาจาที่เหมาะสมกับนักเรียน	12.57	13.66	1.09	0.00
7	ทำกิจกรรมและฝึกปฏิบัติแผนที่อย่างสม่ำเสมอ	9.29	12.57	5.46	0.00
นักเรียน					
8	ชอบเรียนวิชา ภูมิศาสตร์	7.10	13.66	6.01	0.55
9	ชอบครูที่สอนวิชาภูมิศาสตร์	14.21	10.93	2.18	0.00
10	เข้าใจเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์	2.18	15.85	8.74	0.55
11	เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ	1.64	14.75	10.38	0.55
12	ทบทวนเนื้อหาวิชาทุกครั้งที่ยเรียน	0.00	7.10	15.30	4.92
13	มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนวิชา ภูมิศาสตร์	2.73	12.57	12.02	0.00
14	สอบถามจากครูหรือค้นคว้าเพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา	1.64	8.19	13.11	4.37
เนื้อหาวิชา					
15	เนื้อหาวิชายากมาก	4.92	14.21	7.65	0.55
16	ไม่มีความรู้พื้นฐานเดิม	1.64	6.01	16.39	3.28
17	เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง	0.00	4.92	14.21	8.19
18	สื่อการเรียนการสอนเหมาะสม	6.56	15.85	4.37	0.55

10. สรุปผลการศึกษาวิจัย

จากการสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมด 439 คน สุ่มตัวอย่างผู้ทำแบบสอบถามทั้งหมด 50 คน คิดเป็นร้อยละ 11.39 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมด พบว่า

ด้านครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจสามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียนในภาษาที่เข้าใจง่ายอีกทั้งให้ความสนใจดูแลเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเป็นอย่างดี ใช้กริยาวาจาที่เหมาะสม นำความรู้ใหม่ ๆ มานำเสนออย่างต่อเนื่องแต่การใช้สื่อการเรียนการสอนมีน้อย ไม่ทันสมัยและยังไม่เหมาะสม การฝึกปฏิบัติแผนที่ทำค่อนข้างมากและต่อเนื่อง

ด้านผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนมาก มีความกระตือรือร้น มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภูมิศาสตร์และครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ แต่นักเรียนทบทวนเนื้อหาวิชาน้อยมากอีกทั้งไม่ชอบถามครูและไม่ชอบค้นคว้าเพิ่มเติม

ด้านเนื้อหาวิชา มีระดับความยากมากสำหรับนักเรียนและเนื้อหาไม่ต่อเนื่อง เพราะเรียนเป็นภูมิภาค ๆ ในทวีปเอเชีย อีกทั้งนักเรียนยังขาดความรู้พื้นฐานด้านภูมิศาสตร์

11. ข้อคิดที่ได้จากการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ในด้านครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ในด้านเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์แต่ยังขาดการใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม ครูพูดเร็วอาจทำให้นักเรียนฟังไม่ทัน อีกทั้งในการฝึกปฏิบัติแผนที่อาจต้องเลือกปฏิบัติจากง่ายไปหายากเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจในเนื้อหาวิชามากขึ้น ด้านผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาภูมิศาสตร์และครูผู้สอนวิชาภูมิศาสตร์ แต่สิ่งที่ทำให้ผลการเรียนไม่ดีเท่าที่ควรนั้นมีสาเหตุมาจาก เนื้อหาวิชาที่ยากและไม่ต่อเนื่องกัน อีกทั้งผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานในด้านวิชาภูมิศาสตร์น้อยไม่ชอบทบทวนเนื้อหาและไม่ชอบค้นคว้าเพิ่มเติมโดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านหนังสือพิมพ์และการฟังข่าว เมื่อเรียนรู้ในระดับสูงขึ้นจึงไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน ดังนั้นครูผู้สอนควรปรับการเรียนการสอนโดยเมื่อเริ่มเรียนเนื้อหาใหม่ควรมีการสอนพื้นฐานเดิมก่อน โดยเฉพาะวิธีการทางแผนที่ อาทิเช่น เส้นต่าง ๆ บนแผนที่ สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏบนแผนที่ ความหมายของสีต่าง ๆ บนแผนที่รวมทั้งต้องฝึกปฏิบัติแผนที่อย่างสม่ำเสมอเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์ได้ดียิ่งขึ้น

ภาคผนวก
ภาคผนวก

แบบสำรวจทัศนคติของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่มีต่อวิชาสังคมศึกษา (สาระภูมิศาสตร์)

ข้อที่	คำถาม	ระดับความคิดเห็น			
		มากที่สุด (4)	มาก (3)	ปานกลาง (2)	น้อย (1)
	ครูผู้สอน				
1	มีความรู้ความเข้าใจเนื้อหาวิชาที่สอนเป็นอย่างดี				
2	อธิบายด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย				
3	ใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม				
4	เอาใจใส่ต่อการเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ				
5	ค้นคว้าหาความรู้ใหม่ๆ มานำเสนออย่างสม่ำเสมอ				
6	ใช้กริยา วาจาที่เหมาะสมกับนักเรียน				
7	ทำกิจกรรมและฝึกปฏิบัติแผนที้อย่างสม่ำเสมอ				
	นักเรียน				
8	ชอบเรียนวิชา ภูมิศาสตร์				
9	ชอบครูที่สอนวิชาภูมิศาสตร์				
10	เข้าใจเนื้อหาวิชาภูมิศาสตร์				
11	เอาใจใส่ต่อการเรียนอย่างสม่ำเสมอ				
12	ทบทวนเนื้อหาวิชาทุกครั้งทีเรียน				
13	มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนวิชา ภูมิศาสตร์				
14	สอบถามจากครูหรือค้นคว้าเพิ่มเติมเมื่อไม่เข้าใจเนื้อหา				
	เนื้อหาวิชา				
15	เนื้อหาวิชายากมาก				
16	ไม่มีความรู้พื้นฐานเดิม				
17	เนื้อหาไม่ต่อเนื่อง				
18	สื่อการเรียนการสอนเหมาะสม				